

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

„Jutro“ ne nasprotuje?

»Jutro« ne more razumeti sistema pšenične valute. Pa ker slovesno izjavlja, da ne nasprotuje, mu svetujemo, da si pogleda predvsem članke »Kako iz blata« v »Napreju« v štev. 259, 262, 269 in 276 iz l. 1921. Prvega članka v št. 259, ki je bil uvod v te razprave, sicer ne bi našel, ker ga je vlada zaplenila. Tam je čisto jasno povedano, kako bi bilo uvesti žitno valuto v državi. Država bi se res prav lahko uredila gospodarstvo z notranjim posojilom in dala temelj bančnim ali državnim nakaznicam (denarju) z resničnim blagovnim kritjem: pšenico, ki bi predstavljala — spravljena v žitnicah — važno rezervno v stiski. Zlato spada v industrijo, v medicino itd., kjer lahko res vrši svoje koristno delo, ne pa v zakladnice, kjer more le izjemoma predstavljati zgoščeno delo, nikdar pa ga ne more nadomestiti.

»Peka«, ki je zamišljena na sistemu žitne valute, seveda ne more prinesiti vseh dobrih posledic državne žitne valute, kajti kot omejeno podjetje more biti opora le v nekaterih gospodarskih poslih. Navezana je gotovo na kurz produktne borze izražen v papirnatem denarju, torej res od delovanja borzijancev, vendar je ta odvisnost od kurza pšenice samo navidezna. Za zavod sam, kakor tudi za vse tiste, ki so z njim v zvezi (pa ne zaradi

spekulacije!), je v istini vseeno, če se cena pšenice dviga ali pada. Če se njena cena dviga, se dvigajo avtomatično tudi vse cene zadržnega imetja in dela, istotako rastejo pa tudi pri zadružnikih. Če cene padajo, padajo v enakem razmerju tudi za vse. Razmerje ostane v principu vedno isto. Mislimo, da smo s tem povedali, kako je mogoče oprostiti se upliva kurzov.

Da povemo kratko še o pokrajinskem kreditnem zavodu. Gotovo ne želi »Jutro« podrobnosti, ker vprašuje kako? Zato rečemo samo: tak zavod bi zbiral priliranke, imetja itd. izražene v pk. in jih lahko takoj nalagal na nizko obrestovanje v pk, pa ne v spekulativne namene, temveč za potrebne naprave, ki so pri papirnati valuti nemogoče, ki bi se pa vendar gotovo na daljšo dobo zanesljivo obrestovale in tudi amortizirale. Take naprave bi bile na pr.: električne centrale, prometna sredstva, vodovodi, melioracije, kopališča itd., posebno pa stanovanjske hiše ter uradna poslopja. Predvsem za urade bo končno tudi »Jutro« priznalo, da se bodo morali v doglednem času izseliti iz zasebnih hiš!

Kaj mislite, ali bi imel tak pokrajinski kreditni zavod hranilnih vlog preveč ali premalo? Kaj se Vam zdi bolj »nevarno«?

Površni čitatelj bo rekel: Hvala bogu, vendar enkrat! Imamo pa ljudi, ki se morejo v stvar tudi v teh žalostnih časih resneje zamisliti in za te zgleda stvar popolnoma drugače. Zadnja krvava vojna! Razoroženje! Večni mir! Tako že štiri leta odmeva iz vsega časopisja. Konference, diplomatični dogovori itd. In učinek vseh teh dragih, s krvavimi žulji plačanih konferenc je — desetletno premirje. Komu naj se turkaj ne ustavi delovanje možganov? Toda — samo deset let oddiha izmoganim in izkrevanim narodom. V desetih letih naj gospodujoči gospodje naberejo zopet v podobni krvavih davkov toliko kapitala, da bodo lahko, kadar se jim poljubi, zopet začeli puščati kri proletariatu! V desetih letih si upajo dobiti toliko nezavedne mase, da bodo zopet paradirali z milijonskimi armadami! Približno v desetih letih upajo, da izumrejo zadnji invalidi, ta sramota kulture dvajsetega stoletja. Proletarci vseh dežel: samo deset let naj imate časa za pacifiistično delovanje, za temu primerno izobrazbo, za tesnejšo in popolno združitev!

Da, gospodje računajo prav. Saj so dobri matematiki. V bedi in lakoti tavate okrog in ne premišlujete, kako kratek rok vam gospoda dovoljuje. Meščansko časopisje pa izvršuje svojo dolžnost in s polno paro dela na razdružitve trpečega ljudstva. Vsako novo društvo, osnovano na temelju frakarskega programa, je samo nov člen v verigi kapitalistovih zločinov, je nov poizkus razdružitve, cepljenja moči.

To je mednarodni pojav, kajti — gospodujoči delajo po načrtu, po tajni diplomaciji dogovorjenem programu. Da začenjajo že pri nežnih otrocih v šoli, je

Š-k: Premirje.

»Jugoslavija« št. 47 od 25. februarja prinaša vest: London 25 febr. (Izv.) Kakor poroča »Daily Chronicle«, ima angleški ministrski predsednik namero, predlagati mednarodni gospodarski konferenci v Genovi desetletno premirje za vso

Evropo. V tem času se začne delati za obnovo Evrope. Vse zavezniške in bivše sovražne države se obvežejo, da bodo spoštovale medsebojne meje in se vzdrževale vsakršnih napadov. Posvete se popolnoma delu ter stabilizaciji financ, trgovine in industrije. Na suhem izvedejo splošno znižanje oboroževanja.

LISTEK.

Pred tretjim mejnikom.

(K III. umetniškemu večeru 18. februarja v ljubljanskem »Mestnem domu« in k nastopom po proletarski Sloveniji)

I.

Delil bi umetnost kvečjemu z enim prerezom: v umetnost samo na sebi, umetnost gole estetike ter samo-čustvenih valovanj; in v umetnost, ki gre preko same estetike do miselnosti, v vzgojno in spoznavalno tendenco, ki nima namena, da bi le — bodisi še tako visoko — zabavala. Druge delitve, upravičene, ne poznam. Ne ločim dobre od slabe umetnosti, ker je umetnost zgolj dobra, ali pa je ni.

Kar giblje današnje človeštvo, so predvsem socialne razmere, orjaški boj med posedujočim razredom in razredom proletarskim.

Od izida tega boja je odvisen napredek. Socializem pravi, da je napredek le tedaj mogoč, če zmagajo njegovi nauki, ki gredo po svoji tvorni plati kot temelju vsakemu življenju za tem, da rešijo človeštvo ubijajočih gmočnih skrbi in ga tako usposobijo za čim večji in splošnejši razmah njegovih duševnih sil. Pod napredkom si predstavljamo trajno izčiščenje in razširjevanje naše duševnosti. Buržoazija ni storila za ta napredek, lahko rečemo, ničesar. Vse, kar je omogočala, je to, da se je razumstvo razvilo skoro do popolnosti. Tu je obsedela in ne more naprej. Zato ne, ker ji manjka človečanskih načel, ki jih socializem obsega in udejstvuje s čisto stvarnim organizatoričnim delovanjem. Človečanstvo je globokoča sila pravega napredka. Zanj je razum toliko storil, da se je ustavil pred njim ter ugotovil njegovo možnost.

Umetnik v današnjem kritičnem razstanku dveh dob ne more preko njunih

vprašanj. Če gre preko, tedaj upliva kakor časovna zmota, ker zahteva sedanje mišljenje že ostre opredelitve: na levo ali desno, zase edinega — za individualistični izumirajoči red, za preteklost — ali za vsečloveštvo, za njegovo prihodnost. Umetnik, ki se zagradi za lepo in nekoliko nepremišljeno publico »lastne individualnosti, ki čredo prezira« in po njej tudi skuša živeti, je koncem koncev revež — zlasti če je revež — kateri nevede hlapčije buržoazni čredi, ki mu je notabene tudi pastir.

Če se zapira v gori omenjeno obliko gole estetične umetnosti, ga imenujem časovno zmoto. Ker 95 odstotkov današnjih ljudi ne išče več same zabave, ampak sega nagonsko po spoznanju in vzgoji k boljšemu, ker sluti tudi v umetnosti orožje za duševno osvobojenje. Ne rož, temveč orožja! Potem rože.

Umetnika, ki si tišči pest na ušesa, da bi ne slišal vodilnega zvoka naše dobe, pač nihče ne bo proklinjal. Toda po-

že znano. Saj vemo. Kakšen križev pot naredi čitanka za ljudsko šolo, predno zagleda luč sveta. Kolikokrat jo popravijo, da se izkaže za dovolj patrijotično. Otroku ni treba temeljitega znanja, potrebnega za praktično življenje, pač pa je kapitalizmu glavna naloga, seznaniti mladino prav temeljito z imeni največjih svetovnih mesarjev: la Napoleon, Radecki, v naših šolah pa prav posebno neke take mesarje jugoslovanskega imena.

Torej, proletarci! Za učinkovito odhijanje kapitalističnih naskokov nam mora biti prva skrb gojenje izobrazbe. Ne pustimo si v šoli zastrupljati naše dece; kakor vse razdirajoči vihar naj zagrmí skozi našo jugoslovansko domovino: »Svobodna šola!« Da tisti klic ni nikakoli fraza, nam kažejo zadnji politični dogodki v Italiji. Kakor ravno v gori imenovanem listu čitam, dobe v novem italijanskem kabinetu »prosveto« — klerikalci. Torej — pravi ljudje, ki bodo mladino že pripravili, da se bo znala pozneje v imenu Kristusovem, Marijinem in cele pratike klati in mesariti.

Samo deset let imamo časa! Skupaj, uboga para! Pripravljaj se! Strni se v eno močno falango v edini in enotni proletarski organizaciji! Organiziraj, čitaj, uči se — to je edini faktor, ki te bo branil pred novimi zločin, pred novimi grozotami, nove — še strašnejše svetovne vojne. Ne čakaj s prekrižanimi rokami, da ti kapitalist bo zopet komandiral — »streljaj!«

Deset let je kratka doba.

Politične vesti.

— **Kakšne ljudi vzdržuje naša vlada.** Te dni bo prišel komandant krimske armade, general Wrangel v Belgrad poklonit se kralju Aleksandru. Po poklonitvi bo odšel na svojo graščino v Sremske Karlovce, kjer bo počival in od časa do časa nadziral svoje nadebudne čete v Jugoslaviji.

— **Nekaj o »človeškem čuvstvanju«.** Belgrajski listi poročajo o izjavi ministra Ninčiča, ki se je razgovarjal v Bukarešti z novinarji in jim govoril o razmerju med Jugoslavijo in sovjetsko Rusijo. Po njegovih izpovedih smo sprejeli vojake Wranglove caristične armade samo zaradi — človeškega čuvstvanja naše vlade! Prvič slišimo tedaj o »človeškem čuvstvanju naše vlade«, ki tako lepo po človeško skrbi za delavca ka-

kor tudi za uradnika te ali one vrste. Toda ljudje božji, nikar ne navajajte cele regimente slučajev, ki govore o »človeškem čuvstvanju« naravnost v pekleni luči! Kaj bi pogrevali recimo tuzlanski škandal in se razburjali zaradi samo treh vislic v Zagrebu, Tuzli in Belgradu!

— **Ker jim gorijo tla pod nogami, hitijo od konference do konference.** V Bratislavi se danes pogovarjata o ruskem vprašanju češki ministrski predsednik dr. Beneš in jugoslovanski minister zunanjih zadev, Ninčič. Kakor hitro se bosta sporazumela, bosta odpotovala, nakar se bo vršila v Belgradu v nedeljo 5. t. m. konferenca zastopnikov novopečene četvero-zveze: Jugoslavije, Češkoslovaške, Rumunije in Poljske. Kakor vidimo, postajajo zaradi sovjetske Rusije tudi zastopnikom male antante lasje sivi. Pa se bodo le morali udati dejstvom na milost ali nemilost!

— **Angleži so proglasili Egipt za samostojno državo.** Guverner Egipta, podmaršal Allenby je izdal 28. pr. m. proglas, v katerem je proglasila angleška vlada Egipt za samostojno državo. Tozadevno je poročal Lloyd George v angleški zbornici, ki je njegovo izjavo odobrila. V Londonu pričakujejo, da bo vlada popustila tudi v indijskem vprašanju in tudi Indijo proglasila za samostojno državo. Indijsko bojkotiranje namreč zelo škoduje angleškemu interesom, Anglež pa je le vedno kramar in kot tak iznajdljiv človek.

— **Ameriški slov. časopisi poročajo, da se v naši narodni skupščini vedno morajo »onegaviti« in prav imajo.** Ker je odposlal načelnik vojnega ministrstva vojaškim oblastim okrožnico, v kateri opozarja na muslimanski pokret, ki da je v zvezi z gotovimi inozemskimi akcijami, zahteva muslimanski klub, da vojno ministrstvo takoj prekliče omenjeno okrožnico, dotičnega častnika, ki je okrožnico sestavil, pa odstavi. Napetost med klubom in vlado zaradi tega z vsakim dnem narašča.

ŽELEZNIČARJEM!

Na konferenci, ki se je vršila v Belgradu so se razpravljale zahteve železničarstva in stanje prometa v naši državi.

V svrhu informacij je določila seja vrhovnega vodstva koalicije v nedeljo, dne 26. februarja v hotelu Bajloni v Belgradu, da gredo v ponedeljek, 27. februarja 1922 s ministru saobračaja predsednik Stanojevič, Nachtigal in Slavec iz

Maribora, Pavlič iz Sarajeva ter Korošec in Beltram iz Ljubljane.

V avdijenci pri g. ministru Staniću so dobili poročilo, da skrbi in dela gosp. minister, da se ugotovi vsem stavljenim zahtevam železničarjev ter ponovno povdaria, da so stavljene zahteve upravičene. — Povedal je, da je dobil 15 milijonov dinarjev kredita za nabavo potrebne materiala za obnovo in zboljšanje železnic ter zidanje stanovanj za uslužbenice. — Nadalje je izposloval privoljenje celokupne vlade ter soglasje finančnega odbora, da dobi kredit 39 milijonov dinarjev za obliko železničarskemu osebju, ki ima zakonito pravo in odpo-moč in za obleko vsem tistim uslužben-cem, ki morajo nositi službeno obleko, nima pa prava do nje.

Ko je bil minister opozorjen, da se mora dati nujno tudi vsemu delavstvu odpo-moč, sicer ne morejo organizacije nositi nikake odgovornosti za red in disciplino, je odgovoril, da za delavstvo ne more za sedaj ukreniti ničesar, ker zato še nima zakonske osnove. Naročal je, naj voditelji organizacij povedo delavstvu in uslužbenstvu, naj bolj vestno in pridno dela, da se bodo dohodki železnic zvišali, nakar mu bo mogoče tudi delavstvu položaj izboljšati. Povedal je, da je po nekem narodnem poslancu informiran, da izvajajo železničarji pasivni odpor, nakar se mu je pojasnilo, da to ni resnica. Resnica je, da je nered na železnicah posledica skrajno slabega stanja železnic in brezglave železniške uprave, ne pa osebja, ki vrši službo še preko po pravilniku določene mere in tako vestno, da ne more imeti za pasivni odpor uslužbenstva ministrstvo prav nikakih konkretnih dokazov. Značilno je, da je začutil potrebo g. minister povedati, da je opolnomočen za slučaj štrajka ali pasivnega odpora, se poslužiti vseh zakonitih sredstev proti uslužbenstvu. Zastopniki vrhovnega vodstva so dobili utis, da se kljub vsemu opravičevanju zanaša g. minister saobračaja še vedno več na zakon o zaščiti države kakor na izvrševanje dolžnosti, ki jih ima železniška in državna uprava napram svojim uslužbencem in podanikom. Na vprašanje, do kdaj bo moralo še čakati delavstvo, da sestavljenim zahtevam ugodi, je odgovoril g. minister: Če se bo promet redno vršil in dohodki povečali, se bo v jeseni t. l. »že« lahko dalo odpo-moč, da bo pa g. minister v zakono-

tem naj tak umetnik nikar ne kriči, da ga svet ne razume, naj nikar ne igra vsele uloge ogorčene nadčlovečnosti.

Svetovna vojna je vso zemljo potegnila za seboj v mrzličen vrtinec. Tudi nas je zagrabila, skoro kot najskrajnejši kolobar duševnega vrtinca. Zemlja je postala noseča silovitih umetniških brizgov, ki so doslej nekako spali v mrtvilo pod površino, in jih rodi kot dela najmlajšega pokolenja. Kdor tega ne razume in se elementarnemu pojavu upira, ga vrtinec zdrobi in izgine v njegovo globočino.

Mladi rod je naš plesoči kolobar. Starejši bi še danes rad jadral kot ladja po mirnem toku. Kakor je trden in kakor se upira, bo zdrobljen in izgine.

Razvoj naše umetnosti je šel sporedno z razvojem nas kot naroda. Kar je bilo do Prešerna, je moralo služiti spoznanju, da smo samostojen narod, eno

med godali v vsečloveškem orkestru — prvi mejnik. Kar je bilo do Cankarja, je služilo spoznanju, da smo v bistvu narod trpinov-proletarcev, izvoljen med drugimi, da sprožimo svoje moči za preureditev sedanje družbe v družbo prihodnosti — drugi mejnik. Svetovna vojna je po delu in spoznanju napravila v toliko letih isto, kar je bilo treba za spoznanje do prvega mejnika stoletij, od prvega do drugega četrtstoletij.

Danes je gotovo, da je naloga pocankarjeve generacije, zgostiti v našem narodu žarke niti njegovih duševnih sil v jasen plamen prihodnjega človeštva, osredotočiti vse te sile do dne telesne in duševne osvoboditve, do tretjega mejnika, do zavladanja vsečloveštva. Nje delo obstoja v kovanju velikega duševnega meča, da ga bo vihtel narod na svoj dan.

Ne rož, temveč orožja!

Rože nam bodo sadili vrtnarji, ki ne bodo več poznali bolesi sedanjega časa.

II.

Glavni zastopniki mladega pokolenja so se kmalu usmerili v svoje poslanstvo. V dveh, treh letih, odkar so nastopili, so preživeli duševni preobrat in stoje danes na koncu svoje zunanje dovršitve. Na zadnjem umetniškem večeru v ljubljanskem »Mestnem domu« sta oba najizrazitejša slovstvena moderna Anton Podbevšek in Tone Seliškar odločno izpovedala svojo vero v bodočo, na vsečloveških načelih slonečo družbo. K njima moram prišteti pisateljico Štefanijo Ravnikarjevo, tretjo na tej prireditvi nastopajočo osebo, o kateri bom še itak govoril. Če omenjam danes samo te tri, storim to zato, ker mi je govoriti specielno o večeru 18. februarja, ne da bi se spuščal v nadaljnja razglabljanja o slovenski moderni, ki ima med sabo še precej zelo izrazitih osebnosti. N. pr. Angela Cerkvenika, po moji predrzni sodbi najboljšega sedanjega romanopisca med Slovenci in

čajnem in finančnem odboru delal na to, da se bo delavstvu, če bo le mogoče, že preje ugodilo.

Vrhovno vodstvo koalicije.

Dnevne vesti.

»Jutro« trdi, da nismo povedali nič stvarnega, ker nas je »strah pred čitateљи iz bank, ki »Naprej« vzdržujejo«. Na ta način se hoče pa le »Jutro« prav poceni izrezati iz našega očitka, da se **ono boji**. Vsa javnost ve, da nas ne podpirajo prav nikaki mogotci, ker ti ne morejo biti s pisavo našega lista zadovoljni. Pri »Jutru« je to drugače, le zato je v svojih polemikah tako nestvarno: ljudstvu in mogotcem obenem se ne more prikupiti, čeprav mu radi priznamo, da se pridno uči plesati med iajci. Saj poskuša biti še celo opozicionalno, morebiti bo poskusilo biti tudi revolucionarno, za delavski prvi maj bo že bolj pridno agitiralo, nego mi! Kadar bo vlada padla, jo bo tudi napadlo!

Danes se je »Jutro« podražilo na 30 K mesečno. Prej je veljalo 20 K. Plahita, kakršna je, velja zanjo 30 K na mesec samo čist papir, tiskarna pa tiska »Jutro« zastoj, uredniki ga pišejo iz samega navdušenja, agitatorji, pošta itd., to dela vse le za — idejo.

Zagrebske in ljubljanske banke so priče s stavko. Zaradi pravilnika o prometu z valutami in devizami so ustavile zagrebske in ljubljanske banke promet z devizami in valutami. V Zagreb je zato odpotoval generalni ravnatelj Narodne banke v Belgradu, g. Novaković, ki je izjavil za svojo osebo, da se mu zde določila pravilnika praktično neizvedljiva. Tudi dvomi o uspehu osredotočenja deviznega prometa v Belgradu. Vendar ni s svojimi izjavami potolažil zagrebskih bank, ki so poslale finančnemu ministru resolucijo, v kateri javljajo, da ustavljajo ves devizni promet, dokler se ne bo položaj razjasnil.

Nove mezde stavbinskih delavcev. Odsek gradbene stroke v Zvezi industrijev v Ljubljani, ki obsega vsa podjetja te stroke v Sloveniji, je dne 23. februarja t. l. nanovo določil mezde stavbinskih delavcev, to pa enotno za vso Slovenijo. Nove mezde stopijo v veljavo z začetkom meseca marca t. l. in znašajo: 1. Polirji (običajno z mesečno plačo) na uro 18—25 K. 2. predelavci na uro 14—18 K. 3. zidarji, tesarji na uro

edinega, ki piše nepriučeno, s krvjo, kakor pravi Nietzsche.

Naj tukaj nakratko odpravim Antona Podbevška, prireditelja tega večera, predno preidem na Seliškaro. On sam ni nastopil s kako svojo stvarjo, pač pa je držal ob začetku bizaren in zanimiv govor, bojevit, kakor so vsi njegovi govori, programatičen, o katerem pa ne bom niti široko pisal, ker obsega v bistvu misli, ki sem jih gori povdaril jaz. Zakaj je bil ta govor važen, sem tudi že povedal. Zanimivi so ugovori, ki sem jih slišal proti Podbevškovi besedi. No, pa žnjimi naših bralcev ne bom mučil; k tem ugovorom bi samo dodal svoje mnenje: izraziti ali pa nezaveden buržuj ter človek z najvišjim idealom, ki pa mu visi v oblakih — on sam pa z očmi navzgor na idealu, ki je poleg tega še kak nadzemski in prekoživljenski à la Tolstojevi — ti ljudje ne bodo nikoli razumeli naših besed. Tem manj bodo razumeli krvave bolesti naših življenj. (Dalej prih.)

11—16 K. 4. težaki na uro 7—11 K. 5. mladostni delavci pod 18 leti na uro 5—7 K. 6. delavke na uro 5—7 K. 7. vajenci na uro 6—11 K. Sicer ostanejo v veljavi sedanja splošna določila. Po finančnem zakonu iz leta 1921. (»Ur. L.« 90/240) od 1921.) se delavcem odteguje dohodnina od tačas izplačanih mezd, ne pa po letnih prejemkih iz leta 1921. Vendar se prepušča podjetjem, da postopajo po lastnem prevdanku, ali in kako da odteguje dohodnino. — To smo prejeli. Dostavljamo, da so se te mezde sklenile, da se prepreči odhajanje stavbincev iz naše dežele.

Umetniški večer v Trbovljah bo v nedeljo, 5. t. m. ob 6. zvečer. Za to prireditve vlada veliko zanimanje, ker pridejo zastopniki mladih prvokrat med delavce s svojimi lastnimi deli. Nastopil bo pesnik Tone Seliškar s svojimi elementarnimi pesnitvami iz zbirke »Trbovlje« in pisateljica Štefanija Ravnikar s svojimi miselnimi črticami. Večer bo otvoril pesnik Anton Podbevšek s svojim govorom o duhovni revoluciji in o pomenu umetnosti. Vse tiste, ki se zanimajo za navedeni umetniški večer, ki se bo vršil še na Jesenicah, v Celju in v Črni, opozarjamo na današnji podlistek »Pred tretjim mejnikom«.

Grafična razstava v Zagrebu preložena. Vsled nepričakovanih ovir se je morala III. jugoslovenska grafična razstava v Zagrebu za sedaj odgoditi. Vršila se bo šele v jeseni. Vsi umetniški grafiki so že sedaj naprošeni, da zbero do takrat svoja najboljša dela. — Kolegij jugoslovenskih grafikov, Zagreb-Ljubljana.

Ljubljana.

Seja centralnega odbora kovinarjev se bo vršila v petek, 3. t. m. ob 18. — Tajništvo.

Občni zbor ljubljanske podružnice »Svobode« se bo vršil v četrtek, 23. marca ob 20. zvečer v mali dvorani »Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: a) poročila Zveznega centralnega tajništva; b) poročila odbora; c) volitev novega odbora; č) slučajnosti. — Vse člane podružnice opozarjamo, da pravočasno poravnajo zaostanek na članarini, da bodo imeli pravico do udeležbe na občnem zboru.

Članom ljubljanske podružnice »Svobode«. Vse člane ljubljanske podružnice »Svobode« opozarjamo, da poravnajo zaostalo naročnino, da bodo imeli pravico se udeležiti občnega zbora, ki se bo vršil dne 23. marca t. l. Nadalje tudi opozarjamo vse člane, da tisti, ki ne poravnajo zaostankov na članarini, izgube vse predprave in ugodnosti. Kot člani izobraževalne zveze »Svobode«, ne morejo prejemati zveznih publikacij po članskih cenah in tudi ne morejo biti člani centralne knjižnice. Vsi člani lahko poravnajo zaostanek na članarini vsak dan od 8. do 12. in od 15. do pol 17. v centralnem tajništvu v Židovski ulici 1. I. nadstropje.

Boj draginji! V nadaljevanje skupne akcije vseh stanovskih organizacij in društev proti draginji se sklicuje v petek, dne 3. t. m. ob 19. uri seje akcijskega odbora v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani z dnevnim redom, ki je bil določen na zanjem sestanku dne 23. m. m. Udeležba zastopnikov vseh 22 organizacij in društev dolžnost. — Akcijski odbor.

Opozarjamo na današnje (četrtkovo) predavanje ob 8. zvečer v »Mestnem

domu« o »Temeljni zaščiti dece«, ki ga priredi Ženski savez. Predava strokovnjak dr. Matija Ambrožič. Prostovolna vstopnina za »Otroški dom«.

V gasilsko društvo! Ljubljansko reševalno in gasilsko društvo je na potu preureditve, katere namen ni samo, da dobi moderno orodje, ampak da bo njegovo članstvo izobraženo in kos svoji nalogi. Ker pričena društvo tako z urejenimi delomi, vabimo ob tej priliki v prvi vrsti mladeniče našega mesta k vstopu v gasilno društvo. Prijave se sprejemajo vsak dan od 6. do 7. zvečer v Mestnem domu (službena soba — pritličje, vhod s Krekovega trga).

Zborovanje blagajniških zdravnikov. V nedeljo predpoldne se je vršilo v magistratni dvorani ustanovno zborovanje »Zveze blagajniških zdravnikov bolniške blagajne za Slovenijo«. Predsednikom je bil izvoljen višji blagajniški zdravnik dr. I. Zajec, Ljubljana, podpredsednikom pa dr. R. Bergman, Zalec. Popoldne je v isti dvorani temperamentno predaval tajnik zavarovalnice proti nezgodam dr. Joža Bohinjec o predmetu »Nezgodno zavarovanje in zdravniki«.

Podporno društvo slepih stremi za tem, da zgradi v doglednem času »Dom odraslih slepih«, kjer bi ti imeli brezplačno stanovanje, rokodelci delavnice in prodajalne i. t. d. Za nabavo sirovin bo skrbelo društvo. Ker je javnost že tolikokrat pokazala, da ve ceniti namene društva, se to obrača do vseh podjetij, društev in plemenitih src, da mu priskočijo na pomoč in položijo svoj dar »Domu odraslih slepih«. Pisarna podpornega društva se nahaja v Wolfovi ulici 12, kjer se sprejemajo darovi.

Vabilo na shod osrednjega društva čevljarjev v Ljubljani, kateri se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca ob pol 10. v restavraciji »Zlatorog«, Gosposka ulica 3. Sodrugi čevljarji, ker je dnevni red zelo važen, je nas vseh stanovska dolžnost, da se shoda točno ob določeni uri polnoštevilno udeležimo. — Odbor.

Ptuj.

Zbližanje? V sredo, 22. februarja so imeli ptujski Nemci predpustno veselico. Na veselici je vzbujal splošno pozornost g. dr. Šalamun, ki se je udeležil prireditve v sokolski srajci — pardon — v zelenem rekelcu. Čujemo, da je to prvi korak k zbližanju demokratov z Nemci. Bilo srečno!

Hi-i-i — mrlja! Pretečeni teden je »Jugoslavija« napadla mesarja g. Pernata in mu očitala, da se nemškimi damam klanja s famoznim »Küss die Hand«, da jim daje najboljšo meso in da slovenske »milostljive« prezira ter jim prodaja same kosti. Očitela je torej »Jugoslavija« omenjenemu mesarju nemčurstvo. »Ptujski List« pa zagovarja g. Pernata in pravi, da je dober narodnjak in da način pisave »Jugoslavije« odbija in žali naše ljudi. Opazili smo že parkrat, da sta se omenjena dva lista med seboj prerekala radi nemčurstva ali dobrega narodnjaštva tega ali onega. Tudi sta oba lista že parkrat preklicala objavljene očitke o nemčurstvu proti enemu ali drugemu. Ker vidimo, da ne »Jugoslavija« in ne »Ptujski List« ne nehata mlatiti prazno slamo, jima še enkrat priporočamo, naj pošljejo »nemčursko mrho« v penzijo, drugače bo res izgledalo, da sta postala oba lista verižnika z nemčurstvom in dobrim narodnjaštvom.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petek, 3. marca. Dramska predstava v opernem gledališču.

Sobota, 4. marca »Svet«. A.

Nedelja, 5. marca. Popoldne ob 3. »Vražja ženska«. Izven. — Zvečer ob 8. »Hamlet«. Izven.

Ponedeljek, 6. marca. Zaprto.

Torek, 7. marca. Dramska predstava v opernem gledališču.

Opera:

Petek, 3. marca »Zlahtni meščan«. E.

Sobota, 4. marca »Madame Butterfly«. D.

Nedelja, 5. marca »Faust«. Izven.

Ponedeljek, 6. marca. Zaprto.

Torek, 7. marca »Zlahtni meščan«. C.

IZ MEŽIŠKE DOLINE.

Okrožni odbor SSJ za Mežiško dolino je sklenil na tretji redni seji dne 12. februarja, da naj nobeden član kakšne socialistične organizacije ne poda ali podpiše kakšno izjavo, ali pa da se pusti pridobiti za kakšno sodelovanje, če mu dotični ne pokaže poverila strankine podružnice okraja, podpisanega od predsednika in tajnika. — Pripetil se je namreč slučaj, da je neki bivši poskusni član pobiral podpise za tujo državo. Nasedlo mu je nekaj delavstva, ker niso bili informirani, da dotični že od novega leta ni niti poskusni član in da se mu je že v preteklem letu odvzela organizacijska izkaznica. Obstoja je nakana cepljenja socialistične stranke v prid SLS in nemški in slovenski buržuaziji. Socialisti! V internacionali je naša bodočnost — ne pa v podrepištvu nemškega ali pa slovenskega šovinizma — to je internacionalne buržuazije!

Opomba uredništva: Čudimo se vlad, da ni pozvala na odgovor nadsvetnika Lipolta, ki je, kakor smo svoječasno objavili, pri zadnjih pogajanjih tako izvrstno branil »angleški« kapital in zalučal delavcem v obraz, da jim bo priskrbel potne liste v Avstrijo. Ko sedi žrtev na zažigalni klopi — spada poleg nje tudi omenjeni nadsvetnik, kajti on je povzročil s tem, da se je obnašal tako, kakor smo že pojasnili, da se neinteligenten človek spozabi. Zanimivo je pri tem rudniku še to, da gre večji del uradništva, ki bi bil nekaj Angležev koj z dlako vred polirustal, skoz drn in strn za »slavofilom«, ki mu pa kot angel varuh stoji ob strani Neuburger iz Celovca, medtem ko mora biti delavstvo tisti faktor, ki pazi na ljudske in državne interese. Barantačite v Ljubljani in Beogradu — mali ljudje vas pa posnemajo! Dobra bi bila prejšnja »češka« metla, da bi spravila smeti k smetem — druge »patriote« pa za žrtvijo pred sodišče!

Mezde v Baranji. »Ljudski Glas« objavlja insert, v katerem sporoča državno veleposestvo Belje v Baranji, da mu je potreba večjega števila delavcev in to nadkravarjev, kravarjev, volarjev, kurjačev pri parnih plugih itd. Informirali smo se, kake so življenske razmere na posestvu ter nam je direkcija veleposestva poslala sledeča pojasnila: Oni, ki so sprejeti kot stalni delavci na poljedelskih distriktih, so razdeljeni v 4 razrede. I. razred, to so kočijaži, konjarji, volarji, kravarji, delavci pri parnih plugih, čuvarji živine in polj, se dele po letih službe in sposobnosti v devet oddelkov. Plača je v naravi in v denarju. Plača v naravi je za vse oddelke enaka in sicer: stanovanje (1 soba in kuhinja), 1200 klafter polja, 1200 kg pšenice, 200

kg ječmena, 400 kg koruze, 24 kg soli, 12 m trdih drv in 730 l mleka na leto. Potem ima pravico da redi eno svinjo z vsem pomladkom ter perutnine do 50 glav. Vsak teden lažko dobi 2 kg mesa po 1.50 Din in na leto 24 l petroleja za polovično ceno. V denarju dobijo: oddelki 1. 600 Din, 2. 650 Din, 3. 700 Din, 4. 750 Din, 5. 800 Din, 6. 850 Din, 7. 900 Din, 8. 950 Din, 9. 1000 Din na leto. II. razred, to so podnadzorniki, čuvarji skladišč, vodje parnih plugov, kurjači, vinogradniki, kletarji; ti se dele v 4 oddelke. Prejemajo v naravi isto kakor I. razred, razen drv, ki jih dobe 20 m³, ker imajo uslužbenci v tem razredu po dve sobi in kuhinjo. V denarju pa dobijo v oddelku 1. 1600 Din, 2. 1800 Din, 3. 2000 Din, 4. 2200 Din na leto. III. razred, to so nadzorniki, strojniki parnih plugov, skladiščniki itd. se dele v 3 oddelke. V naravi dobijo isto kakor drugi razred, v denarju pa 1. 3200 Din, 2. 3400 Din, 3. 3600 Din. IV. razred: višji nadzorniki, gospodarji, poslovodje, vinogradniki, kovači mojstri itd., ti se dele v 3 oddelke. V naravi dobijo isto kakor II. razred, v denarju pa po oddelkih: 1. 5200 Din, 2. 5600 Din, 3. 6000 Din letno. Dobro bi bilo, da se oni, ki so sposobni za ta dela in nimajo primerne mesta, javijo za službo.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovu, emajliranje z ognjem in poniklanje. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Medić, Rakovec & Zankl.

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana, d z o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64.

Brzjavni: MERAKL, Ljubljana.

Telefon 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. »MERAKL«, Lak za pode. »MERAKL«, Linoleum lak za pode. »MERAKL«, Emailni lak. »MERAKL«, Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Iščejo se:

2 železostrugarja, dobre moči,
2 strojna ključavničarja,

izurjena v svoji stroki. Neoženjeni ponudniki imajo prednost. Ponudbe je poslati pod šifro »premogovnik« na upravništvo »Napreja«.

Največja zaloga se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Hilšerjeva ulica št 5

Spretni

lesni strugarji

nadalje več strokovnih delavcev za upognjeno pohištvo, brusarjev, krvačev, apreturistov in mizarjev se sprejmejo v trajno delo v tovarni upognjenega pohištva

REMEC-CO. na DUPLICI pri KAMNIKU.

Zglasijo naj se le najboljše moči z dobrimi spričevali, treznega in zanesljivega značaja.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka
ustanovljena leta 1872

Beograd-Gornja Radgona-Kranj-Ljubljana-Maribor-Murska Sobota-Velikovec.

Akcijski kapital
K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.